

SEMANATORUL

ORGAN ÎNVĂȚĂTORESC DIN CALIACRA

Director I. Nedelcu
Redactor: I. Lupu-Rișlețu

Apare sub conducerea
unui comitet

Redacția și administrația
Școala primară Nr. 2 Bazargic

ABONAMENTUL
80 lei anual

POLITICA

de EUG. RADUCU

O școală civică de înaltă morală socială, legată de progresele de neam, se poate defini cuprinsul acestui cuvânt popularizat.

In practica vieții și mai ales în desfășurarea luptelor sociale politice la noi se adevărește ca o mare imoralitate. Și pe bună dreptate.

Morala presupune o înfrânare a răului, pe când politica practică de cei mai mulți n'are scrupul și nu cunoaște discernământ.

Toată zidăria educativă, lăsată de trecut; toate legile morale ale filosofiei veacurilor se prăbușesc în vâltoarea vieții politice.

Tot ce aparține politicii proprii este slăvit ca un dumnezeu, chiar de ar fi o rușine a timpului.

Tot ce aparține altei politici este odios și trebuie a lungat și distrus chiar de ar folosi cât soarele de pe cer.

Din această exagerare, una de slăvire și altă de defăimare s'a încrustat în sufletele simple ale mulțimilor duhul urei nemărginite, îmbibată de por-

nirea exterminărilor între frații de-o lege și de un sânge. Să-lucid; să-l spintec, să-l sfărăm; să-l sugrum.... Căine, fiară, cloncan, șarpe, viespe, liftă.... Odios, spurcat, veninos, vleros și hidos.. etc., etc.

Iată verbele, numele și calificativele politicianiste.

Faptele? Toate infamii.

In acest clocot de răutate și defăimare o singură șchelă mai rămâne pentru reconstrucție și reconstituirea ordinii morale: școala și biserica!

Slujitorii lor pornesc urcușul pentru zidăria morală a vieții, tremurând pe șchela hâțanată de moravurile politice fără scrupule și fără discernământ!

Deacea învățătorii și preoții trebuie să rămână frânerii vieții în pantele prăpăstioase ale politicii pentru șchela lor și clădirea societății statului să nu se clatine.

Ei să se ambaleze în practica politicii de înaltă școală civică, cu baza de morală socială.

Anchete pedagogice

Minciuna la copii

(Minciună și judecată)

In urma anchetei făcută în jurul interesantei probleme pedagogice „Minciuna la copii”, distinsul coleg, d-l Marin Biciulescu, a găsit de cuviință să propună o nouă temă intitulată „Minciună și judecată” după procedeul ilustrului francez I. Piaget.

Desigur, această anchetă este necesară, pentru că ne dă prilejul să constatăm în ce grad școlarii noștri pot să diferențieze și să clasifice minciunile.

Procedeul Piaget, cu povestirea a două istorioare care să conțină câte o minciună — dintre care una să fie mai grosolană decât cealaltă — este destul de bun, deoarece copiii sunt puși să judece, să cântărească după puterea lor de judecată, gravitatea minciunilor și să le clasifice. In felul acesta se poate face și examenul judecării copiilor și se poate stabili gradul de judecată pe vârste.

După această experiență se va putea stabili procentul de variație asupra gravității minciunii pe vârste și medii sociale, precum și după dezvoltarea intelectuală a școlariilor.

Am avut prilejul să fac această anchetă pe medii sociale și pentru acest lucru voi expune rezultatele obținute dela un număr de 155 școlari dela o școală primară de-

sat, precum și pe acelea obținute dela un număr de 315 școlari dela o școală primară de oraș. In felul acesta se va putea vedea diferența de judecată a minciunilor la școlarii dela oraș față de cei dela sat.

Iată în ce a constat ancheta: am povestit copiilor două istorioare (conform sugestiilor psihologului Piaget) care au cuprins câte o minciună și le-am cerut să spună care istorioara conține cea mai gogonată minciună. Una dintre istorioare conține fapte neadevărate, cealaltă, fapte mai puțin probabile în orice caz conține o intenție rea.

Istorioara I-a: un băiat mic, pe un drum, vede un câine și tremură de frică. Alergând spre casă, spune mamei sale că a văzut un câine mare cât o vacă.

Istorioara II-a: un copil, pe care profesorul nu-l ascultase deloc într-o zi, când ajunge acasă, îi spune mamei că a căpătat o notă mare, iar mama, mulțumită îi dă un pachet cu ciocolată.

In urma anchetei ce am făcut, am găsit unele răspunsuri de ale școlariilor, neprecise, pe care le-am clasificat într-o rubrică specială „Răspunsuri neclarificate”.

Iată rezultatele obținute pe medii sociale și vârste:

NEMULȚUMIRI ADANCI

Anul acesta școlar se începe cu o avansată depresiune în suflete: viață scumpă, scumpită de 40-60 ori; iar salariile mizerabile poartă încă două curbe vitrege ale stăpânirilor din 1931 și 1932.

Învățătorii pornesc școala populară primară cu un gol istovitor în stomac. N'au salariul necesar pâinei dela masă pentru ei și copiii lor. Dumnezeu știe ce vom mai vedea și auzi despre învățători, reduși și lăsați într-o viață de câine.

Statul nu poate fi procurator de mizerie între cei mai iubitori fii ai societății sale. Indreptarea trebuie să sosească. Curba de 12% trebuie ridicată cu o urgență de mobilizare.

La mizeria aceasta se adaogă mizeria întreținerii cu fonduri a școalelor și cursurilor lor, lucru care dublează mizeria de viață a patriotului învățător Român!

In afara mizeriei, clocotește printre învățători nemulțumirea detașerilor.

S'au făcut detașări numai pentru

apropierea soților, când a fost loc vacant. Aceasta înseamnă că s'a efectuat numai 0,50% din proporția celor ce au cerut detașarea. Au rămas nemulțumiți 99,50% de parte de soții, de mamă văduvă, de frați orfanii, de copii proprii întreținuți din sărăcie prin școli. Este aceasta o nemulțumire care fierbe în adâncime pe o mare suprafață a școlii românești.

In mizeria generală se mai așează și nemulțumirea învățătorilor căzuți la două examene, de definitivat și înaintare, în proporție de 70%.

Realitatea ne arată că trebuie să ținem cont și să punem și desiluzia de viață a celor 20.000 de învățători, nou numiți, cu salariul neindestulător de 2.000 lei lunar.

Mai adaogați germenii răi care incolțesc în stările de psihoză?

Adaogați tot și toate celor de mai sus și cu direcția ținută spre conștiință să facem mărturisirea rezultatului adevărat:

(Conl. pag. II-a)

Vârsta în an	LA SAT						LA ORAȘ						
	Rezultat numeric			Proporția la sută			Rezultat numeric			Proporția la sută			
	I	II	Răspunsuri neclarificate	I	II	Răspunsuri neclarificate	I	II	Răspunsuri neclarificate	I	II	Răspunsuri neclarificate	
7	8	8	—	100%	—	—	19	17	1	1	90%	5%	5%
8	17	14	3	82%	—	18%	48	41	5	2	85%	11%	4%
9	28	21	3	75%	11%	14%	81	53	26	2	66%	32%	2%
10	24	12	10	50%	42%	8%	72	34	38	—	47%	53%	—
11	31	11	19	36%	61%	3%	68	14	54	—	21%	79%	—
12	19	5	14	26%	74%	—	21	2	19	—	10%	90%	—
13	15	2	13	13%	87%	—	6	—	6	—	—	100%	—
14	8	1	7	12%	88%	—	—	—	—	—	—	—	—
15	5	—	5	—	100%	—	—	—	—	—	—	—	—
Total	155	74	71	48%	46%	6%	315	161	149	5	51%	47%	2%

Din compararea rezultatelor se pot trage concluzii. Iată câteva: 1) La vârsta de 7 ani, copiii dela sat, au răspuns în proporție

de 100% că minciuna din istorioara I-a este cea mai grosolană. La aceeași vârstă, copiii dela

(Conl. pag. II-a)

MINCIUNA LA COPII

(Urmare din pag. I.)

oraș, au răspuns același lucru în proporție de 90%. La această vârstă, diferența mintală între copiii dela sat și cei dela oraș nu este mare, având în vedere că 50% au fost „răspunsuri neclarificate”.

Constatarea aceasta ne dovedește că la copiii de 7, 8 și 9 ani, judecata nu este atât de dezvoltată, pentru că cea mai mare parte din ei s'au legat de istorioara care a cuprins ceva extraordinar „un câine cit o vacă”. Chiar și la vârsta de 10 ani se găsesc mulți copii care n'au judecata destul de dezvoltată și chiar după această vârstă.

Iată cum a răspuns un copil dela oraș, în vârstă de 8 ani.

„Cea mai mare minciună este aceea cu câinele, pentru că nu se poate să fie un câine cât o vacă. Cel mai mare câine nu poate să intreacă un lup”.

2) Până la vârsta de 9-10 și ani, copiii nu pot să clasifice și să diferențieze anumite fapte. Iată răspunsul unui copil dela oraș în vârstă de 10 ani.

„Minciunile acestea sunt la fel de mari, pentru că nu se poate să fie un câine cât o vacă și nici nu se poate ca un copil să ia notă mare, fără ca să-l asculte Domnul”.

3) După cum se vede din tabloul de mai jos, pe măsură ce vârsta crește și judecata se dezvoltă, proporția celor cari au admis minciuna din istorioara I-a ca cea mai grosolană scade la 50% la vârsta de 10 ani pentru copiii dela sat și la 34% pentru copiii dela oraș.

La vârsta de 13 ani, proporția a scăzut la 13% pentru copiii dela sat și la 0% pentru copiii dela oraș. La copiii dela sat, ajunge 0% abia la vârsta de 15 ani.

4) În timp ce proporția celor ce au admis minciuna din istorioara I-a ca cea mai gravă, scade, proporția celor ce au admis pe cea din istorioara II-a crește și ajunge la vârsta de 13 ani la proporția de 87% pentru sat și 100% la oraș.

Iată răspunsul unui copil dela oraș în vârstă de 10 ani:

Minciuna cu băiatul care a mințit pe mama lui că Domnul l-a ascultat și i-a pus notă mare e mai

gogonată. De ce? Pentru că mama lui l-a crezut și i-a dat ciocolată”.

Iată și răspunsul unui copil dela sat în vârstă de 12 ani:

„Minciuna cea mai mare este aceea cu băiatul care, întorcându-se dela școală a spus mamei că pe el l-a ascultat Domnul învățator și i-a pus notă mare; mama l-a crezut și i-a dat ciocolată”.

Această minciună este mai mare pentru că acel băiat a făcut-o și pe mama lui să creadă că l-a ascultat. Odată am spus și eu lui tata o minciună ca asta și m'a luat la Bazargic”.

5) După cum vedem, rezultatele obținute cu școlarii noștri, corespund rezultatelor obținute de d. Piaget cu școlarii francezi.

I. Lupu Rîjlețu

(După revista „Școala și familia de mâine”).

Ecoul depărtărilor

Plecați din munți cu vârful nor
Din raiul vieții mele
Unde am iubit absorbitor
Doi ochi frumoși ca stele.

Pe aceste plaiuri sunt străin
Am inima tăciune
Și dacă beau un pic de vin
Il beau de amărăciune.

Și de fumez țigări „Bucegi”,
„Carpați”, „Naționale”,
Aceasta-o fac căci nopți întregi
Nu pot dormi de jale.

Din munții mei răătăcitori
Ecoul de jale mi vine...
Și apoi de plâng privighetori,
Plâng toate pentru mine

GH. I. PERDICHI

Nemulțumiri adânci

(Urmare din pag. I.)

Învățătorul Român - motor educativ calificat de muncă și vreme pornește educația generațiilor fragede din 1937 | 1938 într-o desăvârșită istovire care se profilează pe trupul său ca și în adâncurile sale sufletești, sbuciumate de toate nemulțumirile vitregiilor din vreme.

Să vie îndreptarea cât mai curând și la vreme, căci e cumplit anul 1937 | 1938!

Eugen Răducu

O LAMURIRE

de EMIL MUTULESCU

Cu puțin înainte de sfârșitul anului școlar trecut, într-o situație care impunea absolută liniște, o persoană cu multă răspundere și cu prezenții de adâncă cunoaștere a pedagogiei, programei analitice și organizației școlii primare și controlului acestei școlii, a făcut unele afirmațiuni cari ating prestigiul școlii românești și corpului ei didactic, afirmațiuni cărora răspund dinadins prin „Semăntorul”.

Mă cred în asentimentul tuturor colegilor când afirm;

1. Învățământul complementar este absolut util și propagarea ideii desființării lui este o inconștiență.

2. Programa analitică este pedagogic întocmită, potrivit realităților românești dela sate și orașe și în urma unei experiențe îndelungate și pricepute.

Ce-ar însemna o programă supra încărcată pentru copiii noștri — ai satelor — copiii pe cari realitatea socială îi obligă să înfrunte atâtea și atâtea nevoi?

Atâtea boli sociale, atâtea mizerie materială și atâtea criză, cu o programă încărcată? Nu s'ar ajunge atunci la degenerarea rasei noastre, fizic, moral și intelectual? Programa de „ieri” nu-i un argument inteligent. Ieri învăța cine putea, cine vrea. Erau mulți chemați puțini aleși.

Astăzi se cere pretutindeni cultura întregului popor.

Democrația cere participarea efectivă a colectivității la conducere, prin supraveghere și control. Aci își are rațiunea lupta de culturalizare, de ridicare intelectuală a maselor. Din lipsa acestei culturi, cele mai mizerabile doctrine politice, prind rădăcină în lumea satelor și orașelor noastre. Aci trebuie căutat faptul că poporul se „îmbată de vorbe” și-și croștește în această stare de inconștiență, o soartă amară de multe ori. Adevăratul vinovat îl află cetățeanul, târziu, că doară nu degeaba spune el „dă-mi doamne mîntea românului din urmă!” Punct.

3. Este condamnată — fără drept de apel — afirmația că

pedagogii români sunt nule, inculti, necunoscători ai copilului și pedagogiei și că, întreaga lor operă este plagiată a străinătății. Adevărul este că ultima legislație școlară românească are la bază studiile, observațiile, experiența unor erudiți pedagogi români, recunoscuți ca atare de întreaga pătură cultă de bună credință din țară și că tiparul pe care s'a croit această legislație a fost; copilul românului și materia de învățământ, iar pe deasupra acestor factori, **destinul istoric al neamului românesc**.

4. Nu este adevărat că manualele didactice ale organelor de control sunt — total proaste și impuse învățătorilor.

5. Organele de control și-au câștigat posturile respective, în mare majoritate, prin trecutul lor de muncă, de cinste, de idealism așa încât este de reacredință a afirma cineva — ori cine ar fi el — că aceste organe sunt nepregătite, nărăvașe și lipsite de spirit pedagogic. Or fi ele excepții, dar, măcar în intimitatea sufletului nostru, nu putem condamna unanimitatea organelor de control, de nepricepere, răutate etc. etc.

Aceste acuzații mai grave s'au adus nouă învățătorilor atingându-ne prestigiul și numai pentru aceste acuzații am scris aici. Am expus faptul real încercând — pe cât posibil — se înlătur florile de stil.

Prieten al nostru nu poate fi cel ce afișează intenții pompoase — reduse în fapt — în legătură cu rostul nostru, pe deoparte, iar pe de altă parte ne confundă cu niște inși pentru cari nu poate avea nici măcar răbdarea de a-i asculta, necum de a-i respecta cât de cât.

Ar trebui să știe și alții decât noi, că nu suntem în vârstă când puteam privi cu seriozitate aparentă pedagogia tamburului major al companiei.

Un mare scriitor rus, A. Cehov, spune că, dacă nu poți răsplăti cu politețe, politețea ce-ți arată gazda, îți este neîngăduit să te plângi că friptura a fost rece patul prea puțin moale, copii

Formula Cerebrală a societății de azi

Este creurul omenesc un organ omogen în ce privește structura sa și are el o funcțiune stabilă, invariabilă?

Spre deosebire de animale, creurul omenesc a dobândit o importanță din ce în ce mai mare: în structura lui complexă, în infinițiile șanțuri și brazde care serpușc pe suprafața lui, pe întinderea convoluțiilor cerebrale sau imprimat, printr-o neîntreruptă evoluție, ceia ce deosebește pe om de animale: străduințele morale și disciplinele raționale, rezultatul milenarelor experiențe sociale. Prin neîntreruptul exercițiu al contactului cu viața socială, prin reflexiune și constrângeri, s'a modelat creurul conștient, localizat în pătura cenușie a emisferelor.

Creurul conștient tînde să contrabalanseze atot-paternicia instincțiilor din creurul animal, strămoșesc, automat. Căci, în adâncimea

creurul omenesc, își are sediul creurul strămoșilor noștri patrupezi **creurul mezocefalic, paleo-encefalul, creurul animal**.

Postulatele logice, imperativul etice și criteriile estetice sunt greutate pe scoarța emisferelor, de strădaniile milenare ale evoluției sociale omenescii. Simțirea, gândirea și conduita alogice, prelogice, automate, impulsile și actele instinctive își au isvorul neseceat în **creurul animal**, încrustat — mărfurie indelebilă a originii noastre animale — în străfundurile creurul omenesc.

„Scoarța creurulului exercită o cenzură fiziologică asupra tendințelor animale și atavice ce zac în creurul mezocefalic”, scrie cunoscutul neurolog român, d-rul **A. Radovici**, în recenta sa lucrare „Cum guvernează creurul”.

Fără această supremație a păturii specific umane din creer, adică a scoarței, orice progres n'ar fi fost

posibil. Orice condiție de viață care slăbește ierarhia stabilită în creer, slăbind vigilența scoarței sau exaltând tendințele arhaice și inconștiente, nu face decât un pas înapoi pe calea progresului și a civilizației” (pag. 62).

Care este raportul de forțe dintre creurul conștient și cel arhaic, animal?

Omul cel mai echilibrat are, din când în când, anumite scăderi morale, slăbiciuni logice, pe scurt: reacții inconștiente. Scoarța cerebrală, creurul conștient nu izbuteste să asigure în fiecare moment, un control riguros și neîntrerupt, o permanentă cenzură selectivă prin care se filtrează și purifică comportarea animală, strămoșească. În nucleii, cenușii intra-cerebrali — relicvele anatomice ale creurulului amalitatea noastră originară, lînzând să se exteriorizeze. Iată de ce, o continuă instabilitate — compromis al sufletului conștient și al celui animal — potenează contradicțiunile conduita omenescă.

Oboșit de activitatea zilnică, creurul conștient își suspendă controlul în timpul somnului; impulsile in-

conștiente, dorințele înăbușite în timpul zilei, se manifestă și realizează halucinatoriu, sub forma viselor. În somnul agitat, creurul motor animal se poate elibera de orice represiune conștientă: individul se scoală uneori din somn, merge sau exercită inconștient anumite acțiuni.

Sufletul omenesc este o vecinică luptă, o neîntreruptă frământare între tendințele instinctive, animale, înăscute și contra-tendințele raționaliste, moraliste și estetice, dobândite de experiențele sociale milenare a omenirii, pe drumul spinos al civilizației.

Dacă se extirpă scoarța creurulului animalelor, ele continuă să-și ducă o viață vegetativă: mănâncă, aleargă, dorm, se scoală, etc.

Ce se întâmplă însă la om, când scoarța cerebrală sau fasciculus de fibre care o leagă de creurul animal, își slăbesc, suspendă sau suprimă activitatea? Cu alte cuvinte: când vigilența frânei corticale slăbește din ce în ce?

Există o malădie mintală numită **schizofrenie**, care apare la pubertate și produce uneori o demență

1907

Roman de Cezar Petrescu

D-l Cezar Petrescu, cunoscut ca unul dintre cei mai fecunzi romancieri ai noștri, talentat creator de caractere, avocat de viață românească și neîntrecut minuitor de limbă bogată, ne-a dat primul volum din romanul său „1907”, unde reliefează atmosfera din ajunul răscoalelor țărănești.

În volumul aceasta, autorul ne face cunoștință cu tipul proprietarului vechi, reprezentat prin lordache Cumpătă, arhicunoscut în întreaga Moldovă, ca moșier vechi, legat de glia sa, senator la colegiul I, sprijinitor al celor năpăstuiți și jefuiți de străini și temător de Dumnezeu. Zugrăvit admirabil de penelul d-lui Petrescu, Cumpătă ne apare bun la suflet, îmbrăcat după dafina boerească, cu privirea albastră și blajină, plin de modestie. Dar, mai presus de orice, înțelegem că lordache Cumpătă e un om neclintit după soclul bătrâneștilor principii, care își muncește singur pământul, așa cum a moștenit din strămoși și nu ia în seamă niciuna dintre noutățile agricole despre care caută să-l convingă ginerele său Petreanu, inginer agronom și doctor în științe, ce susține că țăranul nu va progresa dacă nu se va convinge de importanța arături adânci.

Cu mult suflet se descrie aspectul pavilionului agriculturii dela expoziția jubiliară și felul cum era înțeleasă de țărani această organizare.

Ne trec prin față proprietari care se mulțumesc să-și ia arenda și să trăiască în petreceri, desinteresat și complet de noui prefaceri.

Smaranda, soția lui lordache Cumpătă apare ca o încurajatoare și îndrumătoare a ficei sale,

gălăgioși... etc.

Aceasta-i calea inteligentă de a ne face înțelesii fiecare, *presa* și dacă cineva socotește că-i provocat la o polemică, greșește. Noi necunoaștem chiar când *anumite împrejurări* ne opresc a semna ce scriem.

Emil Mutulescu

Ada, în nemulțumirile-i casnice ca o împăciuitoare a ginerelui datat carierei științifice, ca o sfredelitoare a adâncurilor nestrăbătute de nimeni. Cu inima ei bună, împrăstie necazurile și seamănă bucurii. Interesează această femeie plină de spirit, căci datorită ei putem cunoaște ascunzișurile sufletesti ale evreilor lingușitori și lași, care se pretează la lucruri ce scad demnitatea, pentru satisfacerea intereselor lor personale. Tot prin Smaranda Cumpătă aflăm gândurile evreilor, care caută să înăbușească pe țărani români, prin camete și învoeli haine, sugînd vloga pământului și muncitorilor.

Atît Isidor Leibovici cît și Solomonica (ca și alții de felul lor) arendași de moșii, duc pe țărani la sapă de lemn. E ferită de pericolul ciocoesc numai moșia Zapadia a familiei Cumpătă, care roagă pe Dumnezeu s'o apere. Drept mulțumire, Cumpătă sprijină pe țărani secătuiți de asuprașii evreilor.

Starea jalnică a moșilor românești căzute pe mina leprelor jidovești este descrisă de d-l Cezar Petrescu cat se poate de bine.

Casele țărănilor de pe moșiile arendate jidanilor și ciocoilor pareau bordeie și erau într'o stare jalnică. Aceste case, acoperite cu pae, adăposteau țărani istoviți, copii rahitici cu cămași pămîntii și sărăcia atotstăpîitoare. Boalele și mizeria, jalea și suferința, predomină.

Din cauza acaparării moșiilor de către arendașii japani, țărani români, sărăciți, au pierdut încrederea de a se mai putea ridica pe propriile lor picioare, trăesc în ignoranță, și sunt istoviți; iar alții, chiar dacă au traiul mai omenesc nu ies din rutină, nu mai cred în nimic, fiindcă așa i-a deprins stăpînirea asuprașilor străine.

Citînd romanul d-lui Petrescu par'că vedem iarăși pe acești oropsiți ai soartei la iarmarocul anual, cînd străbătînd văi și ponoare, cu vaci fantomatice, vin cu nădejdea că vor găsi un mușteriu care să le svirle o pungă de carboave pe ele. Nicăeri nu vei găsi mai expresiv descriși acești țărani, decît aci. La iarmaroc, adunați din diferite sate,

o crimă spre exemplu, sugerate de hipnotizator.

Ceia ce se petrece individual în cabinetul hipnotizatorului, se desfășoară colectiv în acele arene sociale străfulgerate de atot-puternicia dictatorului. Strălucirea prestigiului neștirbit al dictatorului fascinează, încântă, amorțește, adoarme pe înțelul, creierul conștient al poporului. Dictatorul impune poporului — întocmai ca și hipnotizatorului, individului hipnotizabil — monotonia, provocatoare de somn, a aceiași idei, un monoteism, aceiași lozincă, obsedantă, stereotipă.

Amorțirea, adormirea creierului conștient, produce retrezirea creierului instinctiv, animal, automat.

În stare de hipnoză individuală sau colectivă, sugestiile, ordinele dictatorului trezesc credulitatea orbă a creierului colectiv subconștient. Poporul devine o turmă sclavizată, fără corectivul auto-criticii creierului conștient, amorțit, adormit, deficiet. Fascinația prestației dictatorului, teroarea justiției sumare a regimului dictatorial, monotonia obsedantă — provocatoare de somn psihic — a aceiași idei-standard a aceiași

Note de călătorie

In Neamț

Întimplarea m'a dus anul acesta, pe plaiurile fermecătoare ale Neamțului, unde am avut ocazia să văd o mulțime de lucruri interesante și frumuseți naturale neîntrecute. Volu căuta să schițez primele impresii la sosirea în orașul Piatra, capitala județului Neamț.

Cum am schimbat trenul dela Bacău spre Piatra au început să apară frumusețile naturale cu care Dumnezeu a binecuvîntat aceste locuri străbune. Dealuri înverzite și împădurite, livezi cu pomi fructiferi; iar în zarea depărtată, munții, stravechii munți ai Moldovei, în frunte cu străjerul de veghe peste pământul lui Ștefan cel Mare: Ceahlăul.

Cînd m'am apropiat de Piatra, priveliștea a devenit și mai fermecătoare, deoarece mă apropiam de munții Neamțului, împovărați

cu perdele nesfîrșite de păduri și care ascund în sînul lor comoara legendelor noastre seculare.

Cum priviam munții Neamțului dela fereastra vagonului, gîndul m'a dus la Calistrat Hogaș, neobositul călător, pe care par'că l-am văzut cu Pisicuța lui, urcînd și coborînd, trecînd prin apă, iscoditor, cercetător, veșnic înamorat de frumusețile naturii — neîntrecută în măestrie aci în Neamț.

O clipă am reflectat și la trecutul secular al Neamțului. Acest ținut își are partea sa de contribuție, bine definită, la istoria Moldovei. Pe aci au trecut, rînd pe rînd, voevozii timpurilor, să petrecă momente de liniște și să aducă slavă Proniei divine pentru ajutorul ce li l-a dat în luptele ce au purtat.

Așa se explică, de ce Neamțul, acest colț neîntrecut în pitoresc, ascuns de sgomot, posedă o mulțime de monumente sacre de care se leagă aproape toată istoria Moldovei. Asfel: Bistrița, Neamțul, Agapia, Văratecul, Secu, sunt monumente istorice și sfinte care poartă în temelii credința și istoria noastră națională.

Cînd gîndurile mă purtau pe urmele trecutului îndepărtat, trenul s'a oprit în gară. M'am uitat pe fereastră și am citit: Piatra. Aș fi vrut ca trenul să nu se mai oprească, să mă ducă pe minunata vale a Bistriței, în sus, pînă la toancele și poate mai departe, să admir frumusețile cu care cerul a împodobit acest pămînt scump. Dar trenul nu mai merge mai departe.

M'am coborît. Am străbătut gara, spre oraș și mi-a apărut în față orașul Piatra. Trăsurile — toate cu un cal — care pînă atunci fuseseră în așteptare, au pornit una cîte una, pînă cînd gara a ramas singură. M'am îndreptat și eu spre centru, dornic de a cunoaște acest oraș, păstrător de comori, frumuseți legende, etc.

Strada care duce spre centru mi-a făcut o impresie destul de plăcută, mai ales că circulația are

(Continuare la pag. III.)

Guța N. S. Brăila

complectă. În această maladie sunt slăbite — uneori suprimate — legăturile dintre scoarța cerebrală, creierul conștient, și creierul mezocéfalic, adică creierul animal, strămoșesc; nu este vorba de o leziune destructivă a acestor legături, căci uneori, după ani de zile, schizofrenicul se vindecă, redobîndînd integral facultățile mintale.

Rețineți acest fapt de o importanță covârșitoare: *absența lucidității conștiente nu înseamnă întotdeauna distrugerea creierului conștient: cenzura conștientă poate fi amorțită, obosită sau îmbolnăvită temporar.*

Creierul conștient este scos din funcțiune, atît în somnul natural, cît și în timpul somnului provocat, în hipnoză. Medium-ul, adică individul hipnotizabil, are prealabil încredere în „știință”, în prestigiul și puterea hipnotizatorului; obișnuit, își *obosește ochii*, privind un obiect strălucitor; își *obosește spiritul* prin monotonia aceiași idei singulare — monoteism — impusă atenției sale; *adoarme* și după trezire poate executa, înconștient, așa zisa *sugestie post-hipnotică*: un ordin, o acțiune,

lozince, a (cărei nomenclatură variază după „stînga” sau „dreapta” extremismului dictatorial), slăbesc — pînă la adormire — vigilența scoarței cerebrale colective.

Din cauza amorțirii creierului conștient, poporul nu mai simte nevoia libertăților cetățenești: se încolonează la *pîlne* și la *uni*, cu... cartela de rugăciune în mînă, îndeplinindu-și automat destinul biologic elementar, întocmit ca animalele lipsite de scoarța cerebrală care manifestă totuși apetițurile funcțiilor vegetative.

Amorțirea velleităților liberare, justițiare și normale ale creierului conștient al poporului sclavizat, nu corespunde bineînțeles unei pierderi totale de conștință: sunt stări crepusculare ale funcțiilor conștiente, eclipse parțiale ale funcțiilor scoarței, în cursul cărora poporul manifestă o fiziologie primară a centrilor vegetativi intra-cerebrali, dublată de diferite reacții motorii, prin deșteptarea creierului motor, instinctiv, animal. Fanatizat, poporul traduce în fapt lozincele răzbunătoare față de adversarii regimului — e vorba de sugestiile post-hipnotice,

colective — manifestînd inconștient porniri instinctive, violente, criminale. Deficiența lucidității conștiente aureolează romantic manifestările instinctive ale creierului animal retrezit.

Poporul sclavizat și fanatizat se comportă instinctiv ca acei epileptici care nu și-au pierdut complet conștința, care au slări crepusculare, în cursul cărora, cu ochii deschiși, aparent conștienți, manifestă automatismul instinctiv animal, sub forma impulsurilor instinctive, sub forma violențelor și crimelor inconștiente.

Societatea de azi restrînge dezecilibrul răsturnării ierarhiei valorilor sufletesti: retrezirea creierului animal și crepusculul creierului conștient. O adevărată nebunie perversă tincturează manifestările sociale de azi. Din cauza eclipsei auto-criticii conștiente, a dispărut sentimentul logicii și a al realității obiective; suntem copleșiți de sugestiile alogice, mistice ale creierului arhaic: nu înțelegem seama de exigențele raționale și de indicațiile și prevederile realității. Nu sesizăm adevărul de minciună, cultivăm fabula și mitul, balverne roman-

IN NEAMŢ

(Urmare din pag. 3-a)

sens unic; nu vezi aci harababura din alte orașe. Pe mijloc, ronturi cu flori, împart această stradă — bulevard în două: pe o parte trec trăsurile care se duc spre gară și pe cealaltă cele care se întorc.

Am ajuns în piață. Aci o statuie mi-a atras atenția. M'am apropiat și-am întâlnit privirea de bronz a ilustrului om de stat Mihail Kogălniceanu.

Am colindat apoi prin parc și pe străzi. Nu mică mi-a fost mira, când am citit firmele magazinelor și am aflat, aproape, numai nume evrești. M'am gândit atunci, câtă dreptate a avut Eminescu în versurile:

„Din Boian la Vatra Dornil
„Au umplut omida cornil
„Și străinul de tot paște
„De nu te mai poți cunoaște.

Cita nedreptate ca acest colț românesc, sfânt pentru noi, să fie napădit de evrei, de aceste lifte păgâne, care sug vloga pământului lui Ștefan cel Mare. De unde te aștepti ca aci să afli numai români, te cuprinde revolta când vezi că plășii de odinioară au fost înlocuiți cu „perclunații venetici“.

Firește este, ca acest colț, românesc prin origina, trecutul și înfăptuirile veacurilor, să fie stăpânit numai de români. Nenatural, ca evreii zavistnici să aiba în mână, aproape tot comerțul din orașul Piatra.

În fața realității, nu știi ce să faci. Să strigi ca poetul:

„Ștefan, Maria Ta,
„Tu la Putna nu mai sta.

Sau să te resemnezi cu gândul, că poate va veni timpul ca să curățim acest pământ scump, de leprele jidovești. Să dea Dumnezeu să sosească și vremea când:

„Toți dumșanii c să piară
„Din hotară în hotară —
„Îndrăgi-i-ar ciorile
„Și spînzurătorile. (M. E.)

Pînă atunci ne sug leprele jidovești și trebuie să luăm măsuri de pază, prin încurajarea elementelor românești și îndrumarea tineretului spre comerț și negustorie.

I. Lupu—Rîjitețu

EPIGRAME

D-lui Const. Rîuleț,
autorul piesei de teatru
„Cu perdelele lăsate“.

Nu te supăra pe-actori,
Pentru că, oricât s'ar sbate,
Nu câștigă—admiratori
„Cu perdelele lăsate“.

D-lui Ion Minulescu,
autorul volumului de versuri
„Nu sunt ce par a fi...“

„Nu sunt ce par a fi...“
A spus—o indiscret,
Spre-a se convinge și
Cel ce-l credeau poet.

Al. C. Aldea

REVISTE...

Scînteia — revistă literară, științifică și de folklor a elevilor dela liceul „Petru Maior“ din Gherla, jud. Someș. Anul VIII, No.: 5-6, 7-8, și 9-10. Director: Emil Precup.

În paginile revistei „Scînteia“, elevii și profesorii liceului „Petru Maior“ publică articole științifice și literare, documente și culegeri folklorice, etc. Revista e bine dirijată și îngrijit scrisă.

F. N. R. — Director: L. Al. Caragea. Redacția: str. Popa Săre 16, București IV. Seria II, No. 10; Iulie 1937.

În paginile acestei reviste cititorul vă găsi totdeauna articole curajoase, pline de adevăr și de revoltă contra nedreptăților și călcării legilor. Bravo F. N. R.

Școala Albei — revistă pedagogică, culturală, socială, a Asociației învățătorilor din jud. Alba. Anul IV, No. 7; Septembrie 1937.

Revista colegilor dela Alba merită toată atenția pentru materia bogată și selectă pe care-l preînă cititorilor în fiecare lună. În numărul acesta colaborează o mulțime de colegi din Alba, dintre care nu lipsește literatul M. Lungianu.

Ararat — revistă lunară ilustrată. Anul XIII, No. 150; Octombrie 1937.

În acest număr articole, amîn-

tiri și cercelări, care prezintă importanță. Revista închină câteva rînduri neobositei luptătoare pe tărîm cultural, Smara Gheorghiu, supranumită „Maica Smara“.

Stolul Mării — revistă străjerescă. Anul I, No. 2-3; August-Sept. 1937.

Revista „Stolul mării“ înființată temporar la Agigea, de un grup de comandanți străjeri, care intenționează să-i stabilească sediul în Topoloveni-Muscel, se anunță destul de plăcut. Ca să și poarte pe drept titlul, revista trebuie lăsată la mare, credem noi. Pagini literare plăcute, articole diverse, interesante, ne prezintă numărul acesta al rev. „Stolul Mării“.

Învățămîntul primar — revistă pedagogică, culturală, socială.

Anul XIV, No.: 16, 17, și 18.

E organul oficial al Asociației învățătorilor din jud. Făgăraș. În fiecare număr articole bune, de actualitate.

NU VĂ PIERDEȚI TIMPUL ?

căutând în ziare și reviste articolele cari pomenesc numele dvs. sau tratând problemele cari vă interesează, lăci o instituție special creată și bine organizată

pentru aceasta
poate face acest lucru mai bine și mai eficient ca d-vs.

„SERVICIUL GAZETELOR“

Agencție internațională de presă și publicitate

Director: EMIL SAMOILĂ
București, str. Sf. Constantin 24
Telefon 3-16-15

urmărește tot ce se publică în cele circa 1400 publicații din România, iar prin intermediul celor 102 agenții similare din străinătate, tot ce se scrie în presa din toată lumea și procură

tăcuturi de presă asupra oricărei personalități sau subiect.

Cereți telefonic sau în scris prospecte lămuritoare sau o probă gratuită de o săptămână, indicând subiectul care vă interesează.

Banca noastră

Cea mai necesară instituție financiară este banca învățătorilor.

Nu numai fiindcă e a noastră, a învățătorilor.

Banca învățătorescă prezintă următoarele calități:

1. E cea mai aproape de noi, când avem nevoie.

2. Percepe cea mai mică dobîndă.

3. Fiecare învățător își poate controla situația sa la bancă.

4. Nu dă împrumuturi peste puterea de plată a învățătorului ca să-l aducă la disperare.

5. La nevoie, ne salvează din ghiarele altor cămătări, fie bănci, fie particulari.

6. Consolidează prestigiul de corp, pentru care conștiința de învățător trebuie să fie setoasă.

7) Mai șterge asperitățile din corp, lăsate de resentimentele crezurilor sociale.

POVEȘTI

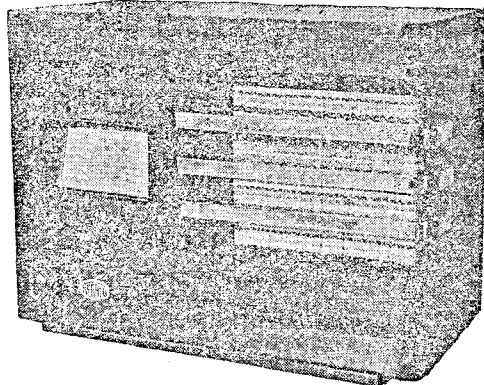
Este titlul unei lucrări literare a scriitorului poporanist

MIHAIL LUNGIANU

Recomandată de Min. Instr. Dir. Inv. primar, circulara 174276/35

Costă 50 lei. Se vinde cu 20% rabat

Comanda la Editura „Cultura Românească“ str. Pitagora 18 București I sau la autor, Principatele Unite 2 București,

HERALD RADIO

Aparatul ideal pentru țară
CLAR, SELECTIV, PUTERNIC
în 12 rate lunare

Lei 6000 lei
Emil Capriș

Bazargic str. Carol 41

tice, himere, ficțiuni, mistificări și iluzionism. Preconizăm mântuirii magice, înfiripăm minuni, actualizându-se astfel primele dibuiri mistice, prelogice ale sufletului arhaic, rezrezit.

Nenumărați etnografi care au studiat mentalitatea triburilor sălbatiche învedează starea de fascinație în care se găsesc sălbaticii în relațiile cu șeful lor. Deși făgăduiele șefului întârzie de multe ori să se realizeze efectiv, sălbaticii nu seizează necorespondența dintre promisiunea și fapta concretă; speră, așteaptă nemărginit și imperturbabil... Vorbele șefului constituie idealul și rezumă exigențele mentalității primitive. Evenimentul concret, fapta, nu-l decît o formalitate dînspensabilă.....

Intocmai ca și sălbaticul, ca și copilul, poporul sclavizat — decăzut în mentalitatea subconștientă, afectivă, prelogică, — nu sesizează agravarea crizei economice, speră încă și așteaptă.... realizează lăgăduellor dictatorului!

Poporul, subcerebralizat, în statele bântuite de molima dictaturei, în-

gămează inconștient aceleași vorbe devenite lozinci axiomatice, face aceleași gesturi, nedându-și seama că-i vorba de un sistem morbid: *echolalia* (repetarea automată a aceleiași lozinci sau aceleiași cuvânt) și *echopraxia* (imitația automată a aceluiași gesturi) din tabloul clinic al schizofreniei.

Mentalitatea primitivă a sălbaticilor, a copilului, a poporului sclavizat și subcerebralizat, se contorsionază bizar în salturi de idei, e incapabilă de o gândire rectilinie, ortodoxă, obiectivă, manifestă o simțire disociată, la hotăriri simultane și contradictorii, evocând astfel simptomul morbid descris în patologia mintală sub numele de *ambivalență*. Un exemplu tipic de ambivalență este însăși titulara extremismului de dreapta: partid național-creștin. Propagandă răzburarea și *crima*, adică cea mai categorică dovadă a *descreștinării*, extremismul „creștin“ exprimă *ambivalența sentimentelor religioase*. Pactizând cu dușmanii fișrești ai patriei, extremismul „național“ se integrează patologicului, manifestând o *ambivalență politică*.

Semenul conteporan mimează, gesticulează, vociferează teatral, afectează poze corporale isterice: Caesar, Napoleon, Christ (sau toți laolaltă), realizează astfel *mitoplastia histerică*.

Exponenții societății de astăzi vorbesc și scriu eliptic, confuz, răstoarnă sensul convențional al noțiunilor, cheltuesc „trăire“, „doctrină“, „conflictul generațiilor“, „ideologie“ ignorează însă sintexa și ortografia dar.... creiază cuvinte noi de un senz inconștient, care amintesc *neologismele alienațiilor mintali*.

Criză economică cu corolarul ei: groaza zilei de mâine au produs o criză cerebrală. Procesul biologic evolutiv al generațiilor actuale nu s'a putut desăvârși pînă la etapa maturității cerebrale.

În mod normal, evoluția cerebrală a copilului traversează fazele de dezvoltare preliminară, filogenice, recapitulază etapele psihismului inferior — strămoșesc — tinzând să atingă culmile morale, rașionale și estetice ale psihismului conștient, diferențiat.

Omul primitiv, copilul ca și adultul înapoiat din punct de vedere